ÎNTRU SLAVA SFINTEI ŞI CELEI DE O FIINŢĂ,
DE VIAŢĂ FĂCĂTOAREI ŞI NEDESPĂRŢITEI TREIMI

CEASLOVUL MIC

PUBLICAT CU APROBAREA SFÂNTULUI SINOD
ŞI CU BINECUVÂNTAREA
PREAFERICITULUI PĂRINTE

DANIEL

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC
ŞI DE MISIUNE ORTODOXĂ

BUCUREŞTI – 2019

CUPRINSUL

Cuvânt înainte 5

RUGĂCIUNI, RÂNDUIELI ŞI SLUJBE

Rugăciunile dimineţii 9
Rânduiala Miezonopticii din toate zilele 22
Rânduiala Miezonopticii din sâmbete 41
Rânduiala Miezonopticii din duminici 52
Utrenia 57
Ceasul întâi 89
Mijloceasul întâi 95
Ceasul al treilea 100
Mijloceasul al treilea 105
Ceasul al şaselea 110
Mijloceasul al şaselea 117
Obedniţa 120
Condacele de peste săptămână 126
Rânduiala mesei 131
Rânduiala Panaghiei 136
Ceasul al nouălea 141
Mijloceasul al nouălea 148
Vecernia 152
Rugăciunea la masa de seară 164
Pavecerniţa Mare 166
Pavecerniţa Mică 194
Rugăciunile de seară 199
Binecuvântările Învierii 209
Binecuvântările morţilor 211
Troparele şi condacele Triodului 213
Troparele şi condacele Penticostarului 226

Troparele Învierii 233
Troparele Născătoarei de Dumnezeu 240
Troparele de peste toată săptămâna 257

CANOANE DE RUGĂCIUNI

Canon de pocăinţă către Domnul nostru Iisus Hristos 261
Canon de rugăciune către îngerul păzitor 268
Canon de rugăciune către puterile cereşti
şi către toţi sfinţii 279
Rânduiala Sfintei Împărtăşiri 286

ACATISTE ŞI PARACLISE

Acatistul Buneivestiri 325
Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos 358
Acatistul Sfântului Ierarh Nicolae 384
Paraclisul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu 398
Al doilea paraclis al Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu . . . 413

SINAXAR PESTE TOT ANUL

Luna septembrie 430
Luna octombrie 434
Luna noiembrie 438
Luna decembrie 442
Luna ianuarie 448
Luna februarie 455
Luna martie 457
Luna aprilie 460
Luna mai 463
Luna iunie 467
Luna iulie 470
Luna august 473
Cuprinsul 477

Ceaslovul – mistagogia sfințirii timpului zilnic

„Iată acum vreme potrivită, iată acum ***ziua mântuirii****…”*
(*2 Corinteni* 6, 2)

Ceaslovul, numit în vechime și *Ceasoslov* sau *Orologhion,* este cartea de cult ortodoxă în care se cuprind, cu prioritate, *slujbele săvârșite zilnic, la ore statornicite*, amintind de multe dintre evenimentele legate de istoria mântuirii. Prin rugăciunile și slujbele din *Ceaslov*, Biserica urmărește *sfințirea timpului*, aducând în fiecare zi laude lui Dumnezeu Cel Unul Sfânt, asemenea cetelor îngerești.

Urmând îndemnul Mântuitorului Iisus Hristos: *Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită !* (*Matei* 26, 40), precum și sfatul marelui Apostol Pavel: *Rugați-vă neîncetat !* (*1 Tesaloniceni* 5, 17), creștinii, încă din vremurile apostolice, și-au rânduit viața în jurul momentelor de rugăciune. *Faptele Apostolilor* amintesc despre adunarea ucenicilor lui Iisus la rugăciune *în ceasul al treilea* (cf. *Fapte* 2, 15), despre rugăciunea Apostolului Petru la *ceasul al șaselea* în Iope (cf. *Fapte* 10, 9), despre participarea la rugăciunea din templu la *ceasul al nouălea* din zi (cf. *Fapte* 3, 1), precum și despre laudele înălțate lui Dumnezeu *la miezul nopții* în

temniță de Apostolii Pavel și Sila (cf. *Fapte* 16, 25). *Didahia celor 12 Apostoli*, scriere creștină din secolele I-II, recomanda creștinilor să se roage *de trei ori pe zi*. În secolul al treilea, apologetul Tertulian amintește despre *rugăciunile de dimineață și de seară*, pe care le săvârșeau creștinii, dar și de *alte momente de rugăciune*, care aveau însă caracter facultativ (*De oratione* 23, 25, în *P.L.* I, 1191-1193). *Tradiția apostolică,* atribuită Sfântului Ipolit, episcopul Romei (sec. al III-lea) amintește deja de *șapte momente de rugăciune într-o zi și o noapte* (cap. 41), cum face și scrierea *Constituțiile apostolice* (cap. 8, 34), păstrată în forma ei de la sfârșitul veacului al IV-lea, când putem vorbi despre generalizarea în lumea creștină a numărului de *șapte Laude*, după cuvântul psalmistului David: *De șapte ori pe zi Te-am lăudat, Doamne* (*Psalm* 118, 164). Odată cu înflorirea monahismului, îndemnul: *Rugați-vă neîncetat !* este împlinit la măsura lui maximă prin practicarea, în afara orelor de slujbă, a *rugăciunii lui Iisus*, sau a *rugăciunii minții*, pe care monahul, dar și orice creștin râvnitor, o rostește *în toată vremea și în tot locul*.

Cel ce participă la slujbele celor *șapte Laude* este introdus tainic în *„timpul mântuirii”*, prin *unirea harică a omului din istorie cu Dumnezeu Cel veșnic*. Astfel, ziua liturgică începe de seara, prima slujbă din acest ciclu fiind *Vecernia*. Acest fapt ne învață că *timpul mântuirii* este diferit de timpul vieții căzute în păcat sau al uitării de Dumnezeu, adică *mântuirea este ridicare din păcat și comuniune cu Dumnezeu Cel Unul Sfânt*. Dumnezeu a chemat lumea de la neființă la ființă și o călăuzește spre lumină: *Și a fost seară și a fost dimineață: ziua întâi* (*Facere* 1, 5). ***Vecernia*** simbolizează crearea lumii (prin *Psalmul 103*, al creației) și perioada Vechiului Testament (prin imnul *Acum liberează...*), iar ***Utrenia*** semnifică venirea în lume a lui Hristos, *Soarele dreptății* (*Maleahi* 3, 20) și *Răsăritul Cel de sus* (*Luca* 1, 78), prin *Cântarea*

Născătoarei de Dumnezeu (cf. *Luca* 1, 46-55) și prin imnul îngerilor la Nașterea Domnului: *Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace...* (*Luca* 2, 14). Ciclul celor *șapte Laude* ne face să comemorăm și principalele momente ale vieții Domnului nostru Iisus Hristos: *Nașterea* (Utrenia), *Pătimirile* (Ceasurile întâi și al treilea), *Răstignirea* (Ceasul al șaselea), *Moartea pe Cruce* (Ceasul al nouălea), *Coborârea de pe Cruce* (Vecernia), *Punerea în mormânt* (Pavecernița), *Pogorârea la iad* (Miezonoptica) și *Învierea* (iarăși Utrenia), dar și evenimentul *Pogorârii Sfântului Duh* (Ceasul al treilea). De asemenea, trecerea de la noapte la zi amintește, prin slujbele din acest interval, îndemnul Mântuitorului la *veghea eshatologică*, miezul nopții amintind de *a doua venire* a Mirelui Hristos (cf. *Matei* 25, 6), iar Utrenia de *Dreapta Judecată* (prin *cei șase psalmi*, *ai judecății*) și de intrarea în veșnica bucurie a Împărăției cerurilor (exprimată prin *Doxologia mare*). Prin urmare, credinciosul, care este prezent și activ cu luare-aminte la aceste sfinte slujbe, **participă tainic la întreaga istorie a mântuirii, de la crearea lumii și apoi căderea omului în păcat, până la mântuirea omenirii în Hristos și așteptata venire a Lui întru slavă**. Această participare este *un parcurs mistagogic*, realizat prin folosirea de textele biblice (îndeosebi psalmi) și imnografice semnificative, care introduc pe omul credincios în comuniune cu Hristos, Cel ce *„ieri și azi și în veci este același”* (*Evrei* 13, 8).

Deci, *Ceaslovul* este o comoară spirituală care, prin cadența sau ritmul rugăciunilor zilnice, *orientează viața omului pe pământ spre lumina și bucuria cerească a vieții veșnice din Împărăția Preasfintei Treimi*.

Rostirea zilnică a *Laudelor bisericești* este o îndatorire a fiecărui monah, după *Regulile monahale* ale Sfinților Părinți. Totodată, participarea la cele *șapte Laude* este cerută, potrivit îndrumărilor din *Liturghier*, fiecărui cleric și credincios care

urmează să primească Sfânta Împărtășanie sau Euharistie, constituind o necesară și mult folositoare pregătire duhovnicească. De aceea, *Ceaslovul* cuprinde și *rugăciunile care sunt citite înainte și după dumnezeiasca Împărtășire*, ca și alte *Canoane de rugăciune* care însoțesc de obicei această pregătire a sufletului creștinului pentru întâlnirea lui cu Hristos, Izvorul vieții veșnice.

Binecuvântăm, cu bucurie, apariția acestei noi ediții a *Ceaslovului*, atent diortosită și completată cu necesare precizări tipiconale, atât pentru săvârșirea celor *șapte Laude* în cultul public, cât și pentru citirea lor de către clerici, monahi și credincioși mireni, în particular. În concluzie, *Ceaslovul* va fi totdeauna un folositor îndrumar de rugăciune pentru clerici, monahi și mireni, întrucât acesta îndeamnă pe toți la *rugăciune neîncetată și viețuire sfântă în fiecare zi*, spre dobândirea mântuirii în iubirea milostivă a Preasfintei Treimi și în bucuria negrăită a Sfinților.

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române